

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Т. А. Пушкар

ПРОГРАМА І РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

(для студентів 6 курсу заочної форми навчання, спеціальності 7.050107 -
«Економіка підприємства»)

Харків – ХНАМГ – 2009

Програма і робоча програма навчальної дисципліни «Основи зовнішньоекономічної діяльності» (для студентів 6 курсу заочної форми навчання, спеціальності 7.050107 «Економіка підприємства»). / Укл.: Пушкар Т.А.; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва.– Х.: ХНАМГ, 2010. – 22 с.

Програма побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу і узгоджена з орієнтовною структурою змісту навчальної дисципліни, рекомендованою Європейською Кредитно-Трансферною Системою (ECTS).

Рекомендована для студентів економічних спеціальностей.

Рецензент: доцент кафедри економічної теорії Харківської національної академії міського господарства, кандидат економічних наук Островський І.А.

Затверджено на засіданні кафедри економіки підприємств міського господарства, протокол № 1 від 02.09.2009 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни	5
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни	6
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги	7
1.4. Рекомендована основна навчальна література	8
1.5. Анотація програми навчальної дисципліни	8
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	9
2.1. Структура навчальної дисципліни	9
2.2. Тематичний план навчальної дисципліни	10
2.3. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента	14
2.4. Розподіл часу самостійної навчальної роботи студента	16
2.5. Засоби контролю та структура залікового кредиту	17
2.6. Методи та критерії оцінювання знань	17
2.7. Інформаційно-методичне забезпечення	20

ВСТУП

Активна інтеграція України в світове господарство, розвиток таких процесів, як транснаціоналізація, міжнародна економічна інтеграція і глобалізація, значно підвищують вимоги як підприємствам, що бажають вийти на міжнародні ринки, так і до товарів, які надані на міжнародних ринках.

У сучасних умовах господарювання можна виділити підприємства, що активно розвиваються, які на певному етапі не стали б перед питанням реалізації зовнішньоекономічної діяльності, будь то експорт продукції, імпорт продукції, комплектуючих сировини, залучення іноземних інвестицій і кредитів, міжнародний лізинг, валютні операції і ін. Успішна діяльність на міжнародних ринках, перш за все, вимагає відповідної підготовки фахівців, які могли б грамотно і обґрунтовано приймати управлінські рішення, прогнозувати, планувати, аналізувати і оцінювати результати ВЕД підприємства.

Приєднання України до Болонського процесу передбачає впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу (КМСОНП), яка є українським варіантом ECTS. Програма побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Програма навчальної дисципліни розроблена на основі:

Освітньо-кваліфікаційна характеристика бакалавра спеціальностей 6.050100 «Економіка і підприємництво» (галузевий стандарт вищої освіти, 2003 р.);

Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра, спеціаліста і магістра, галузь знань 0501 – „Економіка і підприємництво” (галузевий стандарт вищої освіти, 2003 р.);

СВО ХНАМГ Навчальний план підготовки бакалавра напряму підготовки 6.050100 – «Економіка і підприємництво», 2002 р.

Програма ухвалена кафедрою економіки підприємств міського господарства, протокол № 1 від 02.09.2009 р. та Вченою радою факультету післядипломної освіти та заочного навчання, протокол № 1 від 4 вересня 2009р.

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

Мета вивчення дисципліни: засвоєння теоретичних основ зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД), набуття системних знань і навичок щодо забезпечення економічної ефективності ЗЕД у різних сферах діяльності.

Основні завдання:

- специфіки механізму функціонування зовнішньоекономічної діяльності в Україні на сучасному етапі;
- нормативної бази щодо регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств;
- методів оцінки тенденцій, суперечностей та доцільності діяльності у визначенні головних напрямків зовнішньоекономічної діяльності для підприємств різних форм власності, що є суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності;
- специфіки запровадження різних форм виходу на зовнішні ринки;
- основних процедур щодо укладання зовнішньоекономічних контрактів;
- методів і способів визначення ефективності укладених угод і зовнішньоекономічної діяльності підприємства в цілому.

Предмет вивчення дисципліни - сукупність господарських, економічних, правових, фінансових відносин у сфері економічної діяльності між підприємствами України – суб'єктами ЗЕД та іноземними фірмами як на території України, так і за її межами.

Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Дисципліни, що передують вивченню даної дисципліни	Дисципліни, вивчення яких спирається на дану дисципліну
1) основи економічної теорії;	дипломне проектування
2) економіка підприємства;	
3) міжнародні економічні відносини;	
4) менеджмент;	
5) маркетинг.	

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль 1. **ОСНОВИ ЗЕД** (3,0 / 108)
(назва модулю) (кількість кредитів/годин)

Змістові модулі (ЗМ):

ЗМ 1.1. **Зовнішньоекономічна діяльність: сутність, значення, регулювання і управління** (1/36)
(назва змістового модулю)

Обов'язкові укрупнені навчальні елементи

1. Сутність та показники зовнішньоекономічної діяльності.
2. Система регулювання ЗЕД в Україні.
3. Митно - тарифна система регулювання ЗЕД
4. Нетарифні методи регулювання ЗЕД.
5. Валютне регулювання ЗЕД

ЗМ 1.2. **Організація та техніка проведення зовнішньоторгових операцій** (1/36)
(назва змістового модулю)

Обов'язкові укрупнені навчальні елементи

1. Сутність і структура зовнішньоекономічного контракту
2. Орендні операції як вид зовнішньоекономічної діяльності
3. Зустрічна торгівля як форма виходу на зовнішні ринки.
4. Торгово – посередницькі операції.
5. Операції по міжнародному обміну науково – технічними знаннями.
6. Транспортне забезпечення ЗЕД.
7. Міжнародні розрахунки у ЗЕД.

ЗМ 1.3. **Управління та організація ЗЕД на рівні підприємства**
(назва змістового модулю)

Обов'язкові укрупнені навчальні елементи

1. Організація та планування ЗЕД підприємства.
2. Маркетинг в ЗЕД підприємства.

3. Організація та функціонування підприємств з іноземними інвестиціями в Україні.
4. Сертифікація та стандартизація в ЗЕД .
5. Економічна ефективність зовнішньоекономічних операцій .

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння та знання (за рівнями сформованості)	Сфери діяльності (виробнича, соціально- виробнича, соціально-	Функції діяльності у виробничій сфері (проектувальна, організаційна, управлінська,
Репродуктивний рівень: Ураховувати специфіку механізму функціонування зовнішньоекономічної діяльності в Україні на сучасному етапі; нормативну базу щодо регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств.	Виробнича	Аналітична
Алгоритмічний рівень: Застосовувати методи оцінки тенденцій, суперечностей та доцільності діяльності у визначенні головних напрямків зовнішньоекономічної діяльності для підприємств різних форм власності, що є суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності; враховувати специфіку запровадження різних форм виходу на зовнішні ринки Здійснювати процедури щодо укладання зовнішньоекономічних контрактів; методи та способи визначення ефективності укладених угод та зовнішньоекономічної діяльності підприємства в цілому.	Виробнича	Аналітична
Евристичний рівень: За результатами аналізу законодавчих та нормативних актів України, за допомогою зіставлення та порівняння приймати професійні рішення, адекватні державній економічній політиці; використовувати основні положення міжнародних угод, до яких приєдналася Україна; розраховувати показники ефективності зовнішньої торгівлі та інвестування.	Виробнича	Аналітична

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Георгіаді Н.Г., Князь С.В., Передало Х.С. та інш. Основи зовнішньоекономічної діяльності: теоретичні основи і прикладні аспекти: Навчально –методич. посібник. – Львів, «Інтелект – Захід», 2006. – 260 с.
2. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посіб. / Горін Н.В. — К., 2008. — 330 с.
3. О.П. Гребельник Основи зовнішньоекономічної діяльності.-К.,ЦНЛ. -2004
4. Козик В.В., Панкова Л.А. та інш. Зовнішньоекономічні операції і контракти: Навч. посіб. – К.: ЦУЛ., 2004. – 608 с.

1.5. Анотація програми навчальної дисципліни

ОСНОВИ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Мета: засвоєння теоретичних основ зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД), набуття системних знань і навичок щодо забезпечення економічної ефективності ЗЕД у різних сферах діяльності.

Предмет: сукупність господарських, економічних, правових, фінансових відносин у сфері економічної діяльності між підприємствами України – суб'єктами ЗЕД та іноземними фірмами як на території України, так і за її межами.

Зміст: ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ: СУТНІСТЬ, ЗНАЧЕННЯ, РЕГУЛЮВАННЯ І УПРАВЛІННЯ; ОРГАНІЗАЦІЯ І ТЕХНІКА ПРОВЕДЕННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ОПЕРАЦІЙ; УПРАВЛІННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ЗЕД НА РІВНІ ПІДПРИЄМСТВА.

ОСНОВЫ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Цель: усвоение теоретических основ внешнеэкономической деятельности; приобретение системных знаний и навыков по обеспечению экономической эффективности ВЭД в разных сферах деятельности.

Предмет: совокупность хозяйственных, экономических, правовых, финансовых отношений в сфере экономической деятельности между предприятиями Украины – субъектами ВЭД и иностранными фирмами, как на территории Украины, так и за её пределами.

Содержание: ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ: СУЩНОСТЬ, ЗНАЧЕНИЕ, РЕГУЛИРОВАНИЕ И УПРАВЛЕНИЕ; ОРГАНИЗАЦИЯ И ТЕХНИКА ПРОВЕДЕНИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ ОПЕРАЦИЙ; УПРАВЛЕНИЕ И ОРГАНИЗАЦИЯ ВСД НА УРОВНЕ ПРЕДПРИЯТИЯ.

FOREIGN ECONOMIC ACTIVITY

Purpose: set of economic, economic, legal, financial relations in sphere of economic activities between the enterprises of Ukraine - subjects of foreign trade activities and foreign firms as in territory of Ukraine, and and behind its limits.

Subject: mastering of theoretical bases of foreign trade activities; purchase of system knowledge and skills on maintenance of economic efficiency of foreign trade activities in different fields of activity.

Contents: FOREIGN ECONOMIC ACTIVITY: ESSENCE, VALUE, ADJUSTING And MANAGEMENT; ORGANIZATION AND TECHNIQUE OF LEADTHROUGH OF EXTERNAL ECONOMIC OPERATIONS; MANAGEMENT AND ORGANIZATION OF FOREIGN ECONOMIC ACTIVITY AT LEVEL OF ENTERPRISE.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни

Заочна форма навчання

Призначення: підготовка спеціалістів	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS –3 Модулів – 1, КР Змістових модулів – 3 Загальна кількість годин – 108, РГЗ	Напрямок підготовки «Економіка і підприємництво» Спеціальність 7.050107 “Економіка підприємства” Освітньо-кваліфікаційний рівень: Спеціаліст	Вибіркова Рік підготовки: 6-й Семестр: 11-й Лекції – 10 год. Практичні – 6 год. Самостійна робота – 92 год. з них РГЗ – 15 год. Вид підсумкового контролю - залік

Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять і самостійної роботи становить 8,89% до 91,11%.

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення аудиторних занять: лекційних, практичних. Найбільш складні питання винесено на розгляд і обговорення під час практичних занять. Також велике значення в процесі вивчення і закріплення знань має самостійна робота студентів. Усі ці види занять розроблені відповідно до положень Болонської декларації.

2.2. Тематичний зміст навчальної дисципліни

ЗМ 1.1. Зовнішньоекономічна діяльність: сутність, значення, регулювання і управління

1. Сутність та показники зовнішньоекономічної діяльності

Зовнішньоекономічна діяльність. Предмет ЗЕД. Суб'єкти ЗЕД. Об'єкти ЗЕД. Принципи ЗЕД. Правові основи здійснення ЗЕД. Форми зовнішньоекономічних зв'язків. Зовнішньоекономічний комплекс країни. Експорт товарів. Імпорт товарів. Основні моделі розвитку ЗЕД. Режимми найбільшого сприяння. Національні режими. Спеціальні режими здійснення ЗЕД.

2. Система регулювання ЗЕД в Україні

Зовнішньоекономічна політика. Протекціонізм. Лібералізація зовнішньоекономічних відносин. Управління ЗЕД. Структура регулювання ЗЕД. Суб'єкти регулювання ЗЕД. Державні органи регулювання ЗЕД. Органи місцевого регулювання ЗЕД. Функції органів управління ЗЕД. Торгово-промислові палати. Методи регулювання ЗЕД.

3. Митно - тарифна система регулювання ЗЕД

Тарифне регулювання ЗЕД. Єдиний митний тариф. Митні конвенції. Митно-тарифна рада. Завдання і функції митних органів. Мито. Митні режими. Класифікація мита. Митна вартість. Функції митної вартості. Методи розрахунки митної вартості. Митне оформлення. Митний контроль. Основні митні документи.

4. Нетарифні методи регулювання ЗЕД

Нетарифні методи. Заборона експорту й імпорту. Квотування. Ліцензування. Механізм реалізації квот та ліцензій. Технічні бар'єри. Заходи, пов'язані з виконанням митних формальностей. "Добровільні" обмеження експорту. Антидемпінгові заходи. Імпортний депозит. Експортні субсидії.

5. Валютне регулювання ЗЕД

Валютне регулювання. Міжнародний, регіональний, національні рівні валютного регулювання. Суб'єкти валютного регулювання. Валюта. Валютні цінності. Валютні операції. Конвертованість валют. Класифікатор іноземних валют. Ліцензування валютних операцій. Валютний контроль.

ЗМ 1.2. Організація та техніка проведення зовнішньоторгових операцій

6. Сутність і структура зовнішньоекономічного контракту

Зовнішньоторгівельний контракт. Етапи реалізації зовнішньоекономічної операції. Оферта. Види оферт. Структура зовнішньоторгівельного контракту. Суттєві й несуттєві статті контракту. Базисні умови поставки «Інкотермс – 2000». Валютно – фінансові умови контракту. Способи фіксації цін. Міжнародний арбітраж. Типові контракти. Торгові звичаї (узанси). Порядок укладання зовнішньоторгівельних контрактів. Порядок реєстрації та обліку зовнішньоекономічних контрактів.

7. Орендні операції як вид зовнішньоекономічної діяльності

Зовнішньоторгівельні операції. Оренда. Види оренди. Рентинг. Хайринг. Лізинг. Операційний і фінансовий лізинг. Експортний лізинг. Імпортний лізинг. Правові основи міжнародних лізингових операцій. Лізингові платежі. Викупна ціна. Спеціалізовані лізингові фірми.

8. Зустрічна торгівля як форма виходу на зовнішні ринки

Зустрічна торгівля. Комерційна компенсація. Зустрічні закупки. Авансові закупки. Угоди типу «офсет». Викуп. Застарілої продукції. Поставки на компенсації. Операції з давальницькою сировиною. Операції зустрічної

торгівлі у рамках промислового співробітництва. Прості компенсаційні угоди. Складні компенсаційні угоди. Виробниче кооперування.

9. Торгово – посередницькі операції

Посередник. Операції з перепродажу. Комісійні угоди. Договір консигнації. Особливості консигнації. Агентські операції. Брокерські операції. Угода про просте агентство. Угода про монопольне агентство. Винагорода посередника.

10. Операції по міжнародному обміну науково – технічними знаннями

Інтелектуальна власність. Об'єкти інтелектуальної власності. Патент. Винахід. Промислові зразки. Корисні моделі. Копірайт. Ноу-хау. Товарна марка. Товарний знак. Найменування країни-походження товару. Ліцензійні угоди. Роялті. Паушальний платіж. Інжиніринг. Консалтинг. Технічне обслуговування.

11. Транспортне забезпечення ЗЕД

Види перевезень. Особливості міжнародних перевезень. Морські перевезення. Трампові перевезення. Чартер. Фрахт. Види фрахту. Лінійні перевезення. Автомобільні перевезення. Перевезення залізницею. Повітряний транспорт. Транспортні документи. Міжнародні транспортні коридори.

12. Міжнародні розрахунки у ЗЕД

Валютні умови зовнішньоторгівельних контрактів. Валюта ціни. Валюта платежу. Захисні валютні застереження. Фінансові умови зовнішньоторгівельних контрактів. Види платежу. Форми розрахунку. Авансовий платіж. Банківський переказ. Акредитивна форма розрахунку. Інкасова форма розрахунку. Розрахунок у формі відкритого рахунку. Міжнародні банківські гарантії.

ЗМ 1.3. Управління та організація ЗЕД на рівні підприємства

13. Організація та планування ЗЕД підприємства

Стимулюючі фактори ЗЕД підприємства. Режим сприяння ЗЕД. Організаційно-функціональна структура ЗЕД підприємства. Відповідальність

підприємств за порушення в сфері ЗЕД. Зовнішньоторговельна модель ЗЕД підприємства. Виробничо-інвестиційна модель ЗЕД підприємства. Реєстрація підприємства як суб'єкта ЗЕД.

14. Маркетинг в ЗЕД підприємства

Інформаційне забезпечення ЗЕД. Ринкове і підприємницьке середовище на зовнішніх ринках. Конкурентоспроможність товарів на зовнішніх ринках. Місткість і характер зовнішнього ринку. Еластичність попиту на зовнішніх ринках. Ціноутворення на світових ринках. Маркетинговий аналіз конкуренції. Види конкуренції. Вивчення зарубіжних партнерів. Карта фірми.

15. Сертифікація та стандартизація в ЗЕД

Стандартизація. Класифікація товарів. Гармонізована система опису товарів. Товарна номенклатура ЗЕД. Критерії визначення країни – походження товару. Сертифікація. Сертифікати походження та їх верифікація. Якість товару.

16. Організація та функціонування підприємств з іноземними інвестиціями в Україні

Іноземні інвестиції. Види іноземних інвестицій. Підприємства з іноземними інвестиціями (ПІІ). Умови інвестування. Статутний фонд ПІІ. Порядок створення ПІІ. Етапи створення . Документи створення ПІІ. Державна реєстрація ПІІ. Митне оформлення іноземного майна, що ввозиться як внесок в статутний фонд ПІІ. Спеціальні режими інвестування.

17. Економічна ефективність зовнішньоекономічних операцій

Види аналізу ЗЕД. Абсолютні ті відносні показники аналізу ЗЕД. Показники структури. Оцінка конкурентоспроможності. Імпортний еквівалент. Експортний еквівалент. Валютна ефективність експорту й імпорту. Економічна ефективність зовнішньоекономічних операцій. Показники ефекту експорту і імпорту. Ефективність підприємств з іноземними інвестиціями.

2.3. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та формами навчальної роботи студента

2.3. 1. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит/г од	Форми навчальної роботи			
		Лекц.	Лаб.	Прак.	Самос.
Модуль 1	3,0/108	10	-	6	92
ЗМ 1.1. Зовнішньоекономічна діяльність: сутність, значення, регулювання і управління	36	4	-	2	30
ЗМ 1.2. Організація та техніка проведення зовнішньоторгових операцій	36	4	-	-	32
ЗМ 1.3. Управління та організація ЗЕД на рівні підприємства	36	2	-	4	30

2.3. 2 Лекційний курс (заочне навчання)

Зміст	Кількість годин за спеціальностями, спеціалізаціями (шифр, аббревіатура)
	7.050107 – Економіка підприємства
1	2
ЗМ 1.1. Зовнішньоекономічна діяльність: сутність, значення, регулювання і управління	4
1. Сутність та показники зовнішньоекономічної діяльності.	2
2. Система регулювання ЗЕД в Україні.	
3. Митно - тарифна система регулювання ЗЕД.	1
4. Нетарифні методи регулювання ЗЕД.	1
5. Валютне регулювання ЗЕД.	-
ЗМ 1.2. Організація та техніка проведення зовнішньоторгових операцій	4
1. Сутність і структура зовнішньоекономічного контракту.	1
2. Орендні операції як вид зовнішньоекономічної діяльності.	1
3. Зустрічна торгівля як форма виходу на зовнішні ринки.	-
4. Торгово – посередницькі операції.	2
5. Операції по міжнародному обміну науково – технічними знаннями.	-
6. Транспортне забезпечення ЗЕД.	-
7. Міжнародні розрахунки у ЗЕД.	-

Продовження табл

1	2
ЗМ1. 3. Управління та організація ЗЕД на рівні підприємства	2
1. Організація та планування ЗЕД підприємства.	
2.Маркетинг в ЗЕД підприємства.	-
3. Організація та функціонування підприємств з іноземними інвестиціями в Україні.	-
4.Сертифікація та стандартизація в ЗЕД.	-
5.Економічна ефективність зовнішньоекономічних операцій.	2
РАЗОМ	10

2.3.3. Практичні (семінарські) заняття (заочне навчання)

Зміст	Кількість годин за спеціальностями, спеціалізаціями (шифр, аббревіатура)
	7.050107 – Економіка підприємства
ЗМ 1. Зовнішньоекономічна діяльність: сутність, значення, регулювання і управління	2
1.Сутність та показники зовнішньоекономічної діяльності.	
2.Система регулювання ЗЕД в Україні.	
3.Митно - тарифна .система регулювання ЗЕД	2
4. Нетарифні методи регулювання ЗЕД.	
5. Валютне регулювання ЗЕД	
ЗМ 2. Організація та техніка проведення зовнішньоторгових операцій	-
1.Сутність і структура зовнішньоекономічного контракту	
2. Орендні операції як вид зовнішньоекономічної діяльності	
3.Зустрічна торгівля як форма виходу на зовнішні ринки.	
4. Торгово – посередницькі операції.	
5. Операції по міжнародному обміну науково – технічними знаннями	
6. Транспортне забезпечення ЗЕД	
7.Міжнародні розрахунки у ЗЕД	
<u>ЗМ 3. Управління та організація ЗЕД на рівні підприємства</u>	4
1. Організація та планування ЗЕД підприємства.	1
2.Маркетинг в ЗЕД підприємства.	
3. Організація та функціонування підприємств з іноземними інвестиціями в Україні.	1
4.Сертифікація та стандартизація в ЗЕД.	
5.Економічна ефективність зовнішньоекономічних операцій	2
РАЗОМ	6

2.4. Самостійна навчальна робота студента

(форми самостійної роботи, обсяг у годинах)

Форми самостійної роботи (за змістовими модулями)	Години	Форма звіту
ЗМ 1. Зовнішньоекономічна діяльність: сутність, значення, регулювання і управління	30	
1.Огляд основної та додаткової літератури	8	Конспект
2.Ведення термінологічного словника	4	Конспект
3.Розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань	5	Відповіді у зошиті для практичних занять
4.Підготовка до поточного тестування	8	Відповіді у зошиті для практичних занять
5.Виконання РГЗ	5	
ЗМ 2. Організація та техніка проведення зовнішньоторгових операцій	32	
1.Огляд основної та додаткової літератури	6	Конспект
2.Ведення термінологічного словника	2	Конспект
3.Самостійний розгляд питань теми “Операції по міжнародному обміну науково – технічними знаннями”	8	Конспект
4.Розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань	6	Відповіді у зошиті для практичних занять
5.Підготовка до поточного тестування	5	Відповіді у зошиті для практичних занять
6.Виконання РГЗ	5	
ЗМ 3. Управління та організація ЗЕД на рівні підприємства	30	
1.Огляд основної та додаткової літератури	8	Конспект
2.Ведення термінологічного словника	2	Конспект
3.Самостійний розгляд питань тем “Організація та функціонування підприємств з іноземними інвестиціями в Україні.”, “Сертифікація та стандартизація в ЗЕД.”	6	Конспект
4.Розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань	4	Відповіді у зошиті для практичних занять
5.Підготовка до поточного тестування	5	Відповіді у зошиті для практичних занять
Виконання РГЗ	5	
РАЗОМ	92	

2.5. Засоби контролю

2.5.А. Засоби і форми поточного контролю (контрольні роботи, тестування та ін.)

Види контролю та їх стислий зміст	
1	Виконання контрольної роботи, вибіркове опитування на практичних заняттях

2.5.Б. Засоби і форми підсумкового контролю

Види контролю та їх стислий зміст	
1	Залік

2.6. Методи та критерії оцінювання знань

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовують такі форми та методи контролю і оцінювання знань:

поточний контроль зі змістових модулів;
складання заліку.

Оцінку знань студентів з дисципліни «Основи зовнішньоекономічної діяльності» здійснюють відповідно до вимог кредитно-модульної системи організації навчального процесу (КМСОНП), що є українським варіантом ECTS. Ця система базується на здійсненні наскрізного поточного контролю на аудиторному занятті у відповідності до його форми (лекційної, практичної).

Підсумковою оцінкою поточного контролю є оцінка за модуль, тобто реалізується принцип модульного обліку знань студентів.

Навчальним планом з дисципліни «Основи зовнішньоекономічної діяльності» передбачено складання заліку. Для оцінювання знань використовують чотирибальну національну шкалу та стобальну шкалу оцінювання ECTS.

Порядок здійснення поточного оцінювання знань студентів.

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни, відвідування занять;
- виконання завдань на практичних заняттях;
- виконання завдань поточного контролю.

Робота студентів на практичних заняттях оцінюється за 4-бальною системою і згідно з Методикою переведення показників успішності знань студентів перекладається в систему оцінювання за шкалою ECTS (табл. 2.5).

При оцінюванні виконання практичних завдань увага приділяється їх якості й самостійності.

Поточний модульний контроль рівня знань передбачає виявлення опанування студентом матеріалу лекційного модуля та вміння застосувати його для вирішення практичної ситуації і проводиться у вигляді письмового контролю (контрольна робота за білетами або тестування за вибором студента).

Поточний контроль проводиться у письмовій формі двічі по закінченню кожного зі змістових модулів після того як розглянуто увесь теоретичний матеріал та проведені практичні завдання в межах кожного з двох ЗМ.

Контроль здійснюється і оцінюється за двома складовими: лекційна (теоретична) і практична частини (розрахункові завдання). Для цього білети для проведення поточного контролю мають два теоретичні запитання та розрахункове завдання. Може бути також використано тестове завдання – за вибором студентів.

Контроль здійснюється і оцінюється за двома складовими: лекційна (теоретична) і практична частини (розрахункові завдання). Для цього білети для проведення поточного контролю мають два теоретичні запитання та розрахункове завдання. Знання оцінюються за 4-бальною системою за національною шкалою (контрольна робота) або за системою оцінювання за шкалою ECTS (тестові завдання) (табл. 2.5).

Проведення підсумкового контролю. Умовою допуску до заліку є позитивні оцінки з поточного контролю знань за змістовими модулями.

За умов кредитно-модульної системи організації навчального процесу до підсумкового контролю допускають студентів, які набрали в сумі за всіма змістовими модулями більше 30% балів від загальної кількості з дисципліни (або більше 50% балів з поточного контролю за всіма змістовими модулями).

Оцінювання проводиться за двобальною шкалою («зараховано» і «незараховано»).

Таблиця 2.5 - Шкала перерахунку оцінок результатів контролю знань студентів

Оцінка за національною шкалою	Визначення назви за шкалою ECTS	ECTS оцінка	% набраних балів
ВІДМІННО	Відмінно – відмінне виконання лише з незначними помилками	A	більше 90 – 100
ДОБРЕ	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	B	більше 80 – 90 включно
	Добре – у загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	C	більше 70 – 80 включно
ЗАДОВІЛЬНО	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	D	більше 60 – 70 включно
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	E	більше 50 – 60 включно
НЕЗАДОВІЛЬНО	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перездати тест	FX*	більше 26 – 50 включно
	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота з повторним вивченням змістового модуля	F**	від 0 – 25 включно

* з можливістю повторного складання.

** з обов'язковим повторним курсом

«Зараховано» виставляється студентові, який виявив повне знання з поставлених питань, вільно володіння матеріалом, логічно та ґрунтовно відповідає на поставлені питання, вміє застосувати отримані знання для аналізу та розробки практичної діяльності підприємства або виявив повне знання з поставлених питань, але припускається логічної непослідовності або не може застосувати отриманні знання при практичному розв'язанні завдань. При

цьому, студент вміє виправити неточності відповіді після зауваження викладача та застосувати знання на практиці.

«Незараховано» виставляється якщо студент не володіє знанням суттєвих елементів навчального матеріалу, припускається грубих помилок .

В окремих випадках викладач при тестовій формі оцінки знань або при оцінки контрольної роботи студента викладач має право захист студентами їх відповідей.

2.7 Інформаційно-методичне забезпечення

Бібліографічні описи, Інтернет адреси	
Козик В.В., Панкова Л.А. та інш. Зовнішньоекономічні операції і контракти: Навч. посіб. – К.: ЦУЛ., 2004. – 608 с.	2,3,4,6,7,8,10,11,12,13,15,16
Прокушев Е.Ф. Внешнеэкономическая деятельность. - М., 1998.	7,8,9,10,11,12,13,14,15,17
Георгіаді Н.Г., Князь С.В., Передало Х.С. та інш. Основи зовнішньоекономічної діяльності: теоретичні основи і прикладні аспекти: Навчально –методич. посібник. – Львів, «Інтелект – Захід», 2006. – 260 с.	1, 3, 4, 5, 7,8,9,10,11,12,13,14,15,17
Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посіб. Рекомендовано МОН / Горін Н.В. — К., 2008. — 330 с.	7,8,9,10,11,12,13,14,15,17
Осноvy внешнеэкономической деятельности: конспект лекций для студентов специальностей 6.050200 – Менеджмент и 7.050107 – Экономика предприятия/ Харк. нац. акад. міськ. госп-ва.– Х.: ХНАМГ, 2006. – 68с.	1,2,3,4,5,6,7,10,11,12,13,14.
2. Додаткові джерела	
Проект концепції (основи державної політики) національної безпеки України.- К., " Зеркало недели" от 18.01.1997	1,2
Закон України “Про зовнішньоекономічну діяльність”Х.,2002	1,2,3,4,5
Митний кодекс України. Х.,2004	3,17
Про захист національного виробника від демпінгового імпорту: Закон України від 22.12.1998// Урядовий кур’єр.- 1999.-№ 31-32	1,2,3,4
Про єдиний митний тариф: Закон України від	3,17

Бібліографічні описи, Інтернет адреси	
06.02.1996//Галицькі контракти.-1996.-№10	
Про митний тариф України: Закон України від 05.04.2001// Відомості Верховної Ради України.-2001.-№24.	3,10
Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті: Закон України від 23.09.1994..	5,16
Про регулювання товарообмінних операцій в сфері зовнішньої діяльності: Закон України від 23.12.1998.	12
Про операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних операціях:Закон України .-Вісник Верховної Ради України.-1995.-№32	12
Про використання Міжнародних правил інтерпретації комерційних термінів:Указ Президента України від 04.10.1994.	1,2,10
Положення про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів): Наказ Міністерства економіки України від 06.09.2001.	10
Положення про вантажну митну декларацію: Постанова Кабінету М міністрів України від 09.06.1997.-зі змінами і доповненнями.	3,10
Дроздова Г.М. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності підприємства.- К.,-2002	3,6,7,11,12,13,14,15,16
В.И. Захарченко Менеджмент во внешнеэкономической деятельности. Х., 2003	3,4,6,7,9
Кириченко О.А. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посібник.,К., 2002	6,7
Котлер Ф. Основы маркетинга. , М.,1990	7
Плотников А.Ю. Внешнеторговый контракт от " А" до " Я ", М.,,2003	10
“Инкотермс - 2000”. //СПБ.: " Закон и бизнес "- 2003	10,15
О.П. Гребельник Основи зовнішньоекономічної діяльності.-К.,ЦНЛ. -2004	1,2,3,5,8,10,11,12,13,17
А.М, Вічевич, О.В. Максимець Аналіз зовнішньоекономічної діяльності.-Львів, “Афіша”. - 2003	1,8.
3. Методичне забезпечення	
Основи зовнішньоекономічної діяльності: методичні вказівки до виконання контрольної роботи студентами 5 курсу заочної форми навчання, напрям підготовки 0502 – Менеджмент/ Харк. нац. акад. міськ. госп-ва.– Х.: ХНАМГ, 2009. – 32 с.	

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Програма і робоча програма навчальної дисципліни

«Основи зовнішньоекономічної діяльності»

для студентів 6 курсу заочної форми навчання, спеціальності 7.050107

- «Економіка підприємства»

Укладач: Тетяна Андріївна Пушкар

План 2009, поз. 1138 Р

Підп. до друку 23.12.2009	Формат 60x84 1 /16	Папір офісний
Друк на ризографі.	Умовн.-друк. арк. 1,0	Обл.-вид. арк.1,3
Замовл № 5361	Тираж 15 прим.	

61002, Харків, ХНАМГ, вул. Революції, 12

Сектор оперативної поліграфії ЦНІТ ХНАМГ

61002, Харків, вул. Революції, 12